

N:o 112.

Af herr **P. Larsson** i Fole, om ändring i bevillningsförordningens bestämmelser rörande bevilning för husbehofsqvarnar.

Uti gällande bevillningsförordning af den 14 september 1883 stadgas uti § 5. att »vid uppskattning af fast egendom skola särskilda värden, slutande å fulla hundratal kronor, utsättas»;

a) »å jordbruksfastighet»;

b) »å annan fastighet»; ibland annat:

»För byggnad, belägen på jordbruksfastighet, men icke afsedd för det derå drifna jordbruk eller dit hörande näring.»

Och uti instruktion för taxeringsmyndigheterna föreskrifves, att brandförsäkringsvärde, bland annat, skall utgöra ledning »för taxering å bruks-, qvarn- och fabriksbyggnader på landet äfvensom å andra der uppförda hus och byggnader, hvilka icke begagnas för jordbruket och dess binäringar tillhörande rörelse.»

Om hvilka byggnader och hus, som på grund häraf äro afsedda för det drifna jordbruket eller dit hörande näring, befinnas tankarne delade.

Snart sagdt öfver hela vårt land finnes en mängd uppförda, mindre qvarnar, som drifvas så väl med vatten som med väder och ånga, helt och hållet för förmalning af hemmansegarens egen spanmål till brödföda åt egen familj och arbetare på hemmanet samt för gröpning af spanmål till egna kreatur, under benämning husbehofsqvarnar. Sådana qvarnar för förmalning af egen spanmål för eget behof hafva, hvad mig veterligt är, förut ansetts såsom en till jordbruket hörande näring och icke särskildt taxerats för beskattning; men sedan prejudikat erhållits genom Kongl. Maj:ts på administrativ väg gifna resolution, i strid mot taxerings- och pröfningskomitéernas uti Södermanland fattade beslut och kammarrättens utslag i frågan, att en husbehofsqvarn skulle åsättas taxeringsvärde såsom »annan fastighet», har

den senare åsigten kommit att tillämpas på flera håll, och dit den ännu icke hunnit kommer den antagligen snart att tillämpas.

Inom den ort jag tillhör har under de senaste åren särskild uppskattning egt rum å en mängd obetydliga, till ett, två å tre hundra kronor brandförsäkrade husbehovsvädermjölqvarnar. Öfver denna af pröfningskomitén verkställda uppskattning hafva flera klagomål hos kammarrätten anförts, med för mig hitintills okänd utgång.

Min uppfattning af bevillningsförordningens ordalydelse och mening är, att husbehovsqvarnar för förmalning af egen spanmål, åtminstone sådana till värde och produktionsförmåga ringa, skola räknas såsom binäring för jordbruket tillhörande rörelse och icke särskildt taxeras för beskattning som »annan fastighet».

Skulle sådana mindre husbehovsqvarnar icke inbegripas under näring eller rörelse, till jordbruk hörande, hvad skall då kunna från särskild beskattning fritagas? Vederbörande taxeringsmyndigheter kunna då med lika skäl särskildt taxera flera andra vid jordbruket befintliga inrättningar, såsom sågar, tröskverk och dylikt, som drifvas med väder, dragare eller lokomobil. Tröskverket skiljer säden från halmen och å qvarnen förmales säden till mjöl, båda vid ett jordbruk nödvändiga inrättningar.

Om de större qvarnarna, de må drifvas med väder, vatten eller ånga, är här ej fråga. De förmala spanmål icke allenast för egarens eget behof, utan äfven för förtjenst åt andra. Å sådana skall med skäl särskildt taxeringsvärde åsättas såsom å »annan fastighet».

På grund af hvad jag sålunda anført hemställes vördsamt,

att bevillningsutskottet, som kommer att behandla denna motion, och som sjelft har motionsrätt, må ändra bevillningsförordningen med ordalag, som klarare uttrycka meningen i samma förordning, i syfte att de små husbehovsqvarnarna varda inbegripna bland näring, afsedd för jordbruket, hvarå qvarnen finnes; och att Riksdagen må antaga samma förändring.

Stockholm den 29 januari 1891.

P. Larsson

i Fole,